

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีได้ถือกำเนิดมา อันเนื่องจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พ.ศ. 2518 ซึ่งต่อมาได้มีการพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง กระทั่งในปี พ.ศ. 2528 จึงได้ที่ดินสำหรับการสร้างศูนย์กลางการศึกษาระดับปริญญาตรีที่อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ต่อมาในปี พ.ศ. 2531 ได้รับพระราชทานชื่อใหม่เป็น "สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล" ปัจจุบันมีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานใหม่ และเปลี่ยนชื่อเป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มีการแบ่งโครงสร้างออกเป็น 9 มหาวิทยาลัย ในส่วนของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประกอบด้วยศูนย์กลางมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และวิทยาเขตปทุมธานี เพียง 2 แห่ง (ในงานวิจัยนี้จะกำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะบริเวณศูนย์กลางมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี)

จากวันที่เริ่มทำการวางแผนและออกแบบก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2528 นั้น การพัฒนาด้านอาคารสถานที่ยังคงดำเนินต่อไปและมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ตามสภาพของพื้นที่และลักษณะโครงสร้างของมหาวิทยาลัย ถึงแม้ว่าจะมีการวางแผนมาตั้งแต่เริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัย แต่ในปัจจุบันงานวางแผนแม่บทไม่ได้รับการทบทวนหรือการประสานงานอย่างต่อเนื่อง และขาดบุคลากรที่จะเข้ามารับผิดชอบดูแลโดยตรง ดังนั้นการขยายตัวของมหาวิทยาลัยจึงเจริญเติบโตขึ้นอย่างไม่มีรูปแบบ อันเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลกระทบตามมา เช่น ปัญหาการใช้ที่ดินที่ไม่ถูกต้อง, ความแปลกปลอมของรูปแบบสถาปัตยกรรมและสิ่งก่อสร้าง, ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน, ปัญหาการจราจรและที่จอดรถ, ภาพลักษณ์โดยรวมของมหาวิทยาลัยขาดความงดงาม, การให้บริการสาธารณูปโภคพื้นฐานไม่เพียงพอ และปัญหาสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม เป็นต้น ปัญหาดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรในมหาวิทยาลัยทั้งหมด

เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สนับสนุนและเอื้อต่อภารกิจของมหาวิทยาลัย ทั้งด้านการเรียนการสอน, การวิจัย, การบริการวิชาการต่อสังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ให้พร้อมที่จะพัฒนาไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำ จำเป็นต้องมีการจัดเตรียมปรับปรุงและฟื้นฟูรูปแบบทางกายภาพของมหาวิทยาลัยเพื่อรองรับกิจกรรมต่างๆที่จะเกิดขึ้น

ดังนั้นการทำวิจัยครั้งนี้ จึงเป็นการออกแบบวางแผนปรับปรุงผังแม่บทให้สอดคล้องกับปรัชญาของมหาวิทยาลัย ภายหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 ซึ่งผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความจำเป็นที่เร่งด่วน ในการดำเนินงานศึกษาวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพการดำเนินชีวิตภายในมหาวิทยาลัย เพื่อให้ส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในการพัฒนาเป็นมหาวิทยาลัยแห่งเทคโนโลยีในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายในการจัดทำผังแม่บท เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพในบริเวณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมทั้งในด้านประโยชน์ใช้สอยและความสวยงามของมหาวิทยาลัย

- 1.2.1 ศึกษาและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เพื่อหาแนวทางการปรับปรุงคุณภาพของสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในมหาวิทยาลัยให้มีความร่มเย็น ด้วยการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมที่สามารถสร้างลมฟ้าอากาศ (Micro Climate) ให้อุณหภูมิและความร้อนของอากาศมีภาวะเย็นสบาย
- 1.2.2 ศึกษาและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมของชุมชนภายในมหาวิทยาลัย ให้มีความเป็นระบบทั้งในด้านการใช้ที่ดิน การสัญจร และการประหยัดพลังงาน
- 1.2.3 นำเสนอแนวทางการออกแบบและปรับปรุงผังแม่บทเพื่อเพิ่มศักยภาพการพัฒนาสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยแห่งเทคโนโลยี

1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย

- 1.3.1 ศึกษาวิเคราะห์และเสนอแนวทางในการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ทั้งในสภาพปัจจุบันและแนวโน้มการขยายตัวในอนาคต
- 1.3.2 ศึกษาวิเคราะห์ในด้านการใช้ที่ดิน การพัฒนาผังและสภาพแวดล้อมทางภูมิทัศน์ โดยเน้นที่คุณภาพของการใช้พื้นที่ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและกิจกรรม ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย

การปรับปรุงผังแม่บทมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

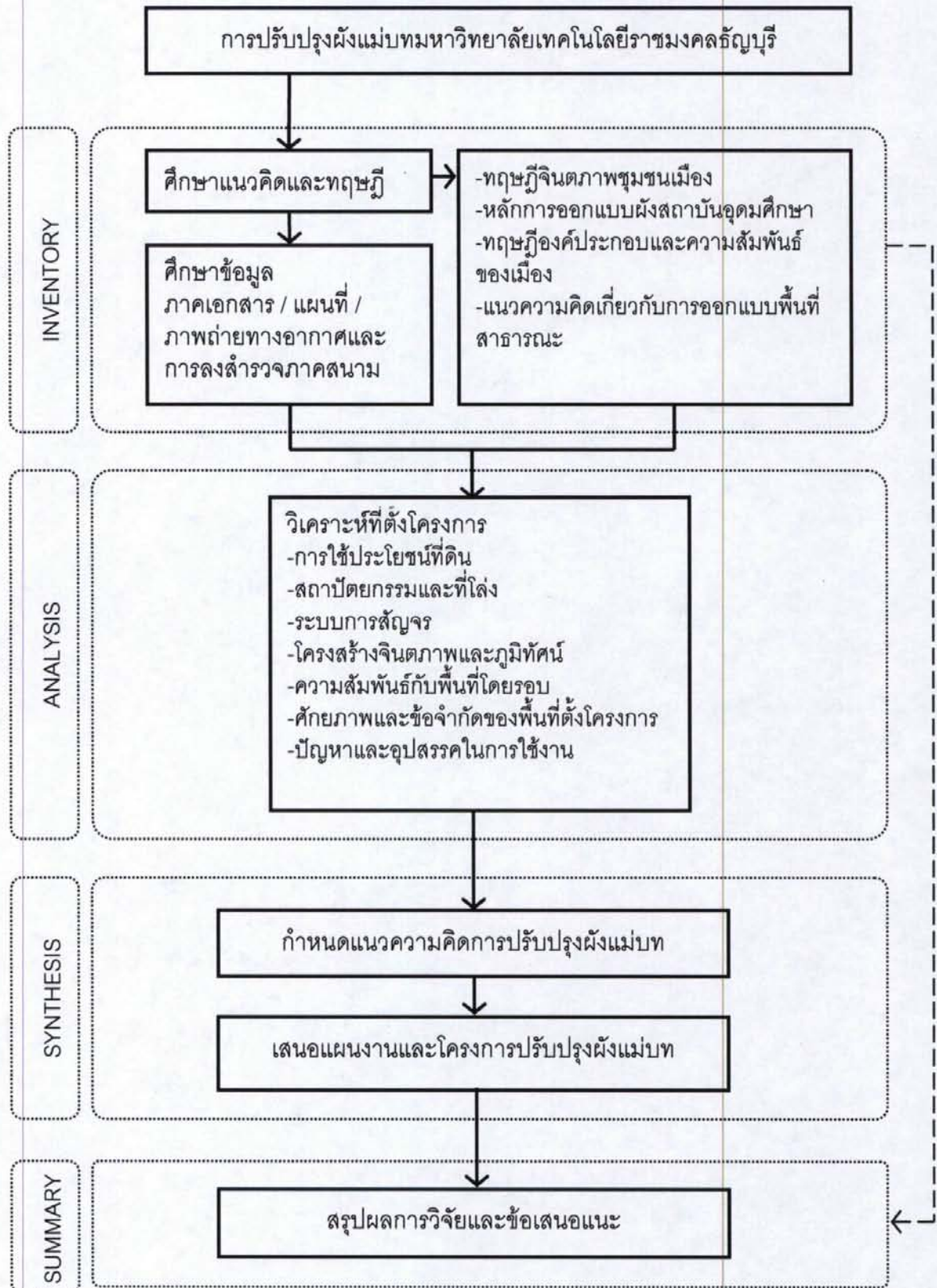
1.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นการศึกษาข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวิจัย โดยวางกรอบของชนิดข้อมูลและแหล่งข้อมูลไว้ดังนี้ คือ

1) **ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data)** เป็นข้อมูลที่ได้จากการสำรวจภาคสนามในพื้นที่จริงและกลุ่มประชากรเป้าหมายโดยมีวิธีการดังนี้

1.1) การสำรวจภาคสนาม เป็นการศึกษาสภาพแวดล้อม โดยการสังเกต, สำรวจและถ่ายภาพสภาพปัจจุบันของพื้นที่ศึกษา เพื่อประเมินสภาพปัญหาด้านต่างๆ, ศักยภาพ และข้อจำกัดของพื้นที่

1.2) การใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ เป็นการสอบถามความคิดเห็นของประชาคมขามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เกี่ยวกับวิถีชีวิตและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 1.1 แสดงกรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

2) **ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data)** เป็นข้อมูลที่รวบรวมจากหนังสือ, เอกสารและสิ่ง พิมพ์ จากหน่วยงานต่างๆทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

1.4.2 การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจากการสำรวจภาคสนามและกลุ่มประชากรเป้าหมาย เพื่อค้นหา ลักษณะที่แท้จริงทางกายภาพและสภาพแวดล้อมปัจจุบันของพื้นที่ทั้งในด้านภาพรวมและบริเวณ เฉพาะแห่ง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดแนวความคิด ในการปรับปรุงผังแม่บท

1.4.3 การกำหนดแนวความคิดในการปรับปรุงผังแม่บท

เป็นการนำผลการวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการมาสรุปประมวลผล เพื่อนำสู่การกำหนดแนวความคิดใน การปรับปรุงผังแม่บท เช่น แนวความคิดการใช้ประโยชน์ที่ดิน, แนวความคิดด้านรูปแบบ สถาปัตยกรรม, แนวความคิดด้านสุนทรียภาพ เป็นต้น

1.4.4 นำเสนอแผนงานและโครงการปรับปรุงผังแม่บท

เสนอแนวทางกำหนดแผนงานและโครงการปรับปรุงผังแม่บท เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ โดย การจัดลำดับการพัฒนาตามลำดับความสำคัญ พร้อมการนำเสนอรูปแบบการปรับปรุง

1.4.5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

เป็นการสรุปสาระสำคัญของการวิจัยและเสนอแนะสิ่งที่อาจจะดำเนินการต่อไปในอนาคต จัดทำ รูปเล่มรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทราบถึงแนวทางที่เหมาะสมในการปรับปรุงผังแม่บทมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

1.5.2 ผลการศึกษาทำให้ทราบถึงปัญหาทางกายภาพและสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้น และกระตุ้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาและหาแนวทางในการปรับปรุงต่อไป

1.5.3 ช่วยให้ประชาคมในมหาวิทยาลัยได้อยู่อาศัยในสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น มหาวิทยาลัยมีความ สวยงาม เกิดภาวะความสบายในอุณหภูมิที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตอยู่ภายในมหาวิทยาลัย

1.5.4 พัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ให้เป็นศูนย์กลางการบริการความรู้ด้านเทคโนโลยี ของสังคมและชุมชน เป็นการเตรียมพื้นที่และความพร้อมที่จะรองรับการขยายตัวในอนาคต

1.5.5 ผลการศึกษานำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงมหาวิทยาลัยอื่นๆได้